

LLETRES

Presentació dels números 40 i 41 de la Biblioteca Quadern

El diumenge 2 d'abril, al Centre Cívic de Sant Oleguer, es va presentar el volum que fa 40 de la Biblioteca Quadern, que edita la Fundació ARS, i que porta per títol *Els Fatxendes, una gran orquestra de Sabadell* i del que en són autors Jaume Nonell i Lluís Subirana. El recinte va resultar insuficient per encabir les prop de tres-centes persones que s'hi van apropar per assistir a la presentació, que va comptar amb l'actuació musical de l'Orquestra Castellar i la presència d'antics components de l'Orquestra Fatxendes o de familiars, alguns d'ells vinguts d'indrets tan distants com Xile, Galícia, Madrid, València, junt amb altres procedents de diverses capitals i poblacions catalanes.

L'acte, amb les actuacions musicals en directe, l'emissió de fragments de gravacions històriques, projecció d'imatges i intervencions dels principals protagonistes, va ser presentat pels autors del llibre i va resultar d'una gran emotivitat.

Aquest nou llibre descriu la història de l'Orquestra Fatxendes, fundada a Sabadell el 1852, amb referents comuns amb la d'altres orquestres de ball catalanes, formades per 10 o 11 músics i que, fundades també a la segona meitat del segle XIX, van haver de superar tot tipus de dificultats polítiques, econòmiques i socials, que les obligaven a adaptar-se a les noves modes i als nous gustos musicals, no sempre fàcils d'assimilar entre els propis components. La irrupció del jazz a principis dels anys 30 del segle XX va portar notables canvis que a algunes d'aquestes orquestres catalanes, especialitzades en balls de festa major, els va comportar dificultats d'adaptació i, fins i tot, alguna desaparició.

També la necessitat d'obrir-se a nous mercats per aconseguir millors contractes portava implícit el desplaçament a altres pobles i ciutats fora de Catalunya. Així, les actuacions per l'Estat espanyol i per altres ciutats europees van representar, per algunes orquestres de l'època, el pas previ per fer el gran salt, per "anar a fer les Amèriques" a la recerca de nous horitzons musicals i de millors ingressos econòmics amb tot el que això va representar per als músics i les seves famílies. I, en el cas dels Fatxendes, a més de l'obligat canvi de nom pel de Casino de Sevilla.

El llibre aporta centenars de referències, d'actuacions, de noms, i descriu amb el màxim rigor i fidelitat la història dels Fatxendes des dels seus inicis

fins al 1973 en què, novament a Catalunya, va deixar d'actuar definitivament amb aquest nom, ja que amb el de Casino de Sevilla els actuals components encara actuen al Brasil.

Ens trobem, doncs, davant d'una nova aportació de Jaume Nonell i Lluís Subirana a la bibliografia sabadellenca. Recordem que, amb anterioritat, ja havien escrit conjuntament: *La sardana i les cobles juvenils*, Biblioteca Quadern, Sabadell, 1986. *Compàs, compendi bàsic de la pràctica sardanista*. Obra Social Caixa de Barcelona, 1988. Edició esgotada per la gran acceptació i divulgació en el camp de l'ensenyament que han convertit aquest llibre en un referent bàsic dins la bibliografia sardanista. *La sardana, dansa d'avui*. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, 1997. *La Sardana a Sabadell*, Biblioteca Quadern, Sabadell, 1998. Edició esgotada. *Els Fatxendes. La primera cobla de sardanes de Sabadell*. Col·lecció *Mos* del GISC, 2003. Premi Memorial Josep Mainar 1997 al millor estudi històric sobre la sardana, treball que, en part, es troba inclòs en aquest llibre.

Uns dies després, concretament el 13 de maig, al Casal Pere Quart,

JAUME CODINA I PONT
ADMINISTRADOR DE FINQUES

Concepció, 25, 1r. - 08202 SABADELL
Tels. 93 726 03 45 - 93 727 33 01

Galeria

EXPOSICIONS
OBRA PERMANENT

PASSEIG DE LA PLAÇA MAJOR, 27
08201 Sabadell • Telf./fax 93 727 37 94

Interiors

"tot un estil"

MOBLE DISSENY
I DECORACIÓ

Sant Cugat, 11 - SABADELL

es va presentar el núm. 41 de la col·lecció Quadern. Porta per títol *Francesc Armengol i Duran. Un sabadellenc enamorat de Sitges* i n'és l'autor Lluís Subirana. Hi van intervenir, a més de l'autor, l'editor Manuel Costa i els historiadors i escriptors Josep Lluís Martín Berbois i Joaquim Sala-Sanahuja. Francesc Armengol i Duran (Sabadell, 1884-Barcelona, 1931) va ser un home força implicat en l'àmbit industrial, polític i associatiu de Sabadell. Cal destacar la seva participació en el negoci familiar del tèxtil i la seva integració al Gremi de Fabricants de Sabadell. Pel que fa a l'aspecte polític i associatiu, esmentar la militància en el Centre Català de Sabadell i la presidència de la Secció Propagandista de la Sardana d'aquesta formació política. Armengol va ser, doncs, el primer president d'una entitat sardanista a Sabadell.

També cal ressenyar que el biografiat, nebot de la poetessa Agnès Armengol, no tan sols es dedicà a gestionar el negoci familiar i a participar de la política sabadellenca, sinó que també va publicar els llibres *Voladuries* (1903), *Escenes a Muntanya* (1911) i *Clarianes* (1913).

Però, possiblement, l'aspecte més fascinant de la vida d'Armengol va ser la realització del seu gran projecte: la construcció de l'autòdrom i la ciutat-jardí Terramar a Sitges. Francesc Armengol va inaugurar l'autòdrom de Sitges el 28 d'octubre de 1923, amb l'assistència de notables personalitats, com el monarca Alfons XIII, Miguel Primo de Rivera i Cambó, entre altres. La seva estrena va significar la culminació d'un

ambiciós projecte que alhora representava a una part de la classe benestant barcelonina però que ben aviat va deixar d'assistir a l'autòdrom, acció que òbviament va fer que, a poc a poc, el somni d'Armengol comencés a fer fallida fins a la seva desaparició el 1928. D'aquesta manera conclouia el propòsit d'Armengol. Tot i així, la ciutat-jardí de Terramar ha perdurat al llarg del temps fins els nostres dies.

La fallida econòmica i, sobretot, el fracàs de l'autòdrom van incidir decisivament en l'estat de salut del biografiat, fins arribar a la seva prematura mort l'agost de 1931. Així finalitzava la vida i el somni d'aquest notable sabadellenc, Fill Adoptiu de Sitges, amb un monument i un carrer dedicats a la seva memòria i, fins a la publicació d'aquest llibre, gairebé desconegut a Sabadell.

LLETRES

Lectures del Romanticisme d'Armand Obiols

La Fundació La Mirada ha editat (gener 2006) *Lectures del Romanticisme* d'Armand Obiols. Al pròleg, Anna Maria Saludes ens explica que aquests escrits, inèdits i inescrits, tot i que llunyans en el temps, representen una veritable sorpresa dins la continguda producció d'Armand Obiols. I podrien calmar els ànims dels escèptics i entusiasmar els admiradors incondicionals d'una figura malaguanyada per dues guerres i un exili interminable, d'aquella promesa i, per què no?, d'aquella realitat d'escriptor o *homme de lettres*, com a ell li devia agradar sentir-se anomenar i que li pertanyia de ple.

Aquests textos han arribat a Catalunya procedents de Santiago de Xile, de l'arxiu de la família Trabal, i formen part del llegat que Anna Maria Prat i Trabal ha deixat a la Fundació La Mirada.

UNITE I EGTE
GALERIA D'ART

Pedregar, 10
Telèfon 93 726 51 22
08202 SABADELL

FONTSERE

ARTICLES PELL I VIATGE

Sant Quirze, 38
Tel. 93 725 85 41
SABADELL

MODA EN PELL I PELLETERIA

llorenç caballé

Escola Industrial, 22 pis • Tel. 93 725 75 59 • SABADELL